

7/12/83

EL LENGUATGE

Verbs incoatius II

Mentre que el verb *agafar*, amb noms com és ara *son*, *por*, *gana*, *set*, *fred*, etc., permet dues estructures de frases diferents, *M'ha agafat son* i *He agafat gana*, el verb *venir*, que és l'altre verb usat habitualment en aquests casos, òbviament només permet una sola estructura de frase. I diem òbviament perquè *venir* és un verb intransitiu, que no admet en cap cas, com *agafar*, un complement directe. Amb el verb *venir*, doncs, els noms que designen sensacions, estats d'ànim, etc., exerceixen la funció de subjecte; l'altre membre habitual de la frase sol ésser un complement indirecte o datiu, molt sovint representat per un pronom feble, que designa la persona que experimenta la sensació, el sentiment, etc.: *Em ve son*, *M'ha vingut migranya*. Anàlogament, *Abò em fa venir gana*, *Aquest menjar fa venir set*, en què s'indica, amb la intervenció del verb *fer*, la causa o origen de la sensació, l'estat d'ànim, etc.

La utilització habitual, tant en el que podríem anomenar l'expressió oral tradicional, com en els textos dels bons escriptors, dels verbs *agafar* i *venir*, especialment el primer, el qual, com hem vist, té un camp més ampli i més possibilitats, ha fet dir algunes vegades que l'ús, en aquests casos,

del verb *entrar*, constitueix un castellanisme. Que el podem sentir més aviat en persones de llenguatge castellanitzant és cert. Ara; cal tenir en compte, en primer lloc, els següents exemples del Fabra, que suposen l'admissibilitat d'altres d'anàlegs: *Li ha entrat un dubie*, *uns sospita*; *Li ha entrat una gran tristesa*. I, en segon lloc, la definició que del verb *entrar* fa la Gran Enciclopèdia: «Sobrevenir a algú una sensació, un sentiment, un estat d'ànim», definició que duu els exemples *M'ha entrat gana* i *Va entrar-me una gran tristesa*.

Resta, encara, el verb *obrir*, usat algunes vegades, d'una manera vacil·lant, amb els substantius *gana* i *set*. El Diccionari Fabra no en diu res. Però la Gran Enciclopèdia Catalana indica l'exemple *Obrir la gana*. Cal entendre, naturalment, que en aquest exemple *la gana* és el complement directe del verb, i que el subjecte no pot ésser de designació personal, sinó que ha de designar allò —el fet, la cosa— que ha desvetllat la gana: *Aquella caminada em va obrir la gana*.

Albert Jané